

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ

A MANAGEMENT MODEL TO DEVELOP DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENTS
WITH THE USE OF BOY SCOUT ACTIVITIES

ดร.อิทธินันท์ ยายอด

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง

ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

E-mail : Ittinantyayod@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ การวิจัยดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารจัดการศึกษาจำนวน 7 คน 2) การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ ใช้การสนทนากลุ่ม (ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อแก้ไข ปรับปรุงร่างรูปแบบการบริหาร 3) การทดลองนำรูปแบบการบริหารที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ตำบลวังบาล อำเภอ หล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2557-2558 และประเมินความคิดเห็นของครู และ นักเรียนเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียน 4) การแก้ไข ปรับปรุงรูปแบบและจัดทำคู่มือกิจกรรมการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมลูกเสือให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ใช้วิธีการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ได้องค์ประกอบหลักในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมลูกเสือ 5 ประการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา กิจกรรมจิตศึกษาเสริมปัญญาเชิงบวก สัมพันธภาพที่ดี การตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น และการเป็นแบบอย่างที่ดี (2) องค์กรประกอบย่อยมี 20 ประการ และ (3) กิจกรรมลูกเสือจำนวน 147 กิจกรรม เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 8 ประการคือ (1) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (2) ความซื่อสัตย์สุจริต (3) ความมีวินัย (4) การใฝ่เรียนรู้ (5) ความเป็นอยู่พอเพียง (6) ความมุ่งมั่นในการทำงาน (7) การรักความเป็นไทย และ (8) มีจิตสาธารณะ

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิผล

Abstract

The main objective of this research was to present a management model to develop effective desirable characteristics of students with utilization of Boy Scout activities. The research process comprised 4 steps: (1) the review of documents and research literature related to theories and concepts of management to develop desirable characteristics of students and the interviews of 7 educational administration experts; (2) the development of a drafted management model to develop desirable characteristics of students with utilization of Boy Scout activities and then submitting the drafted model for verification and improvement by 10 experts who participated in a focus group discussion; (3) the pilot try-out of the improved model in Ban Mueang Bang School, Wang Ban sub-district, Lom Kao district, Phetchabun province during the 2014 - 2015 academic years, and then evaluating the teachers' and students' satisfaction with the model; and (4) the revision and improvement of the model based on results of the try-out and recommendations of 17 experts involving in a focus group discussion.

The research results revealed that (1) the developed management model to develop effective desirable characteristics of students with utilization of Boy Scout activities was composed of five main components, namely, the environmental context of the school, the mental study activities to enhance positive intelligence, the good relationship, the realization of self-values and values of the others, and the self-conduct as a good model; (2) there were 20 sub-components of the model; and (3) the total number of 147 Boy Scout activities to develop eight desirable characteristics of the students, namely, (3.1) the love for the nation, religion, and monarchy; (3.2) honesty; (3.3) discipline; (3.4) enthusiasm for learning; (3.5) sufficient living; (3.6) work commitment; (3.7) the love for Thainess; and (3.8) public-mindedness.

KEYWORDS: Management model Effective desirable characteristics of students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประชากรของประเทศรวมทั้งเด็กเยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประพฤติตนในทางที่ดีงาม มีความรับผิดชอบ มีสติรู้ตัว จะช่วยให้ปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ลดน้อยลง การปกครองง่ายขึ้น ส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความเจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความพอเพียงพออยู่พอกิน มีการดำรงชีวิตที่สงบสุขอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเด็กเยาวชนในวัยเรียนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต จำเป็นต้องมีการปลูกฝังบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ เพราะการหล่อหลอมและการบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ต้องใช้เวลาอันนานแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยพัฒนาผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมที่เสริมสร้างปัญญาภายในให้มี

สมาธิจดจ่อควบคู่กับการสร้างปัญญาภายนอก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย (วิเชียร ไชยบัง, 2558)

รัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงได้ประกาศนโยบายในการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อต้องการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนตามคำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก 8 ประการ ซึ่งกิจกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาได้เป็นอย่างดี คือ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ เพราะกิจกรรมลูกเสือนี้อาศัยวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี

มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้เด็กและเยาวชนหลงใหลไปกับวัฒนธรรม ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง การเสนอข่าวผ่านสื่อต่างๆ ส่วนมากมักมุ่งเน้นนำเสนอภาพและเหตุการณ์ในด้านลบซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น มีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม มีความผิดเพี้ยนทางวัฒนธรรมมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ซึ่งสถานการณ์การศึกษาต้องผลิตให้นักเรียนเป็นคนมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีสติปัญญามีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อที่จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข (พระครูประโชติ จันทวิมล, 2555)

โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา 2558 มีนักเรียน จำนวน 44 คน ครูผู้สอน จำนวน 6 คน จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพนักเรียนโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ในข้อเสนอแนะสำคัญเพื่อการพัฒนาเน้นให้สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นลูกที่ดีของ พ่อแม่ ผู้ปกครอง บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ในระดับที่เพิ่มขึ้น สถานศึกษาควรจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ทั้งในและนอกสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และรายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ปีการศึกษา 2557 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมของโรงเรียนทั้ง 8 ประการปรากฏ ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.13 ระดับคุณภาพดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 57.45 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 40.42 2) ซื่อสัตย์สุจริต นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 ระดับคุณภาพดี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 70.21 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 3) มีวินัย

นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 ระดับคุณภาพดี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยมจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 4) ใฝ่เรียนรู้ นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.51 ระดับคุณภาพดี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 68.09 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 5) อยู่อย่างพอเพียง นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.13 ระดับคุณภาพดี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 68.08 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.79 6) มุ่งมั่นในการทำงาน นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.64 ระดับคุณภาพดี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.02 7) รักความเป็นไทย นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.13 ระดับคุณภาพดีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.53 8) มีจิตสาธารณะ นักเรียนได้ระดับคุณภาพผ่าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.38 ระดับคุณภาพดี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 72.34 และได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 (โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง, 2558) ซึ่งยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาจากระดับคุณภาพ ผ่าน ระดับดี เป็นระดับคุณภาพดีเยี่ยมเพิ่มมากขึ้น แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าสถานศึกษายังไม่มีทิศทางในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นด้านบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ยังไม่ชัดเจน ส่งผลทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และยังไม่มีรูปแบบ แนวทางหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติได้จริงนักเรียนจึงทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพยังไม่น่าพึงพอใจ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานทั้ง 4 งานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เน้นการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันจะส่งผลให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด

มาตรการและให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้กิจกรรมลูกเสือเพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรควบคู่กับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ
- 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ
- 3) เพื่อทดลองใช้และประเมิน รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ
- 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง โดยการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่งโดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และการประเมินรูปแบบฯ ที่โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มี 2 ส่วน คือ 1) ผลการทดลองใช้รูปแบบโดยการ

สอบถามความคิดเห็นระดับการปฏิบัติงานตามรูปแบบจากครูผู้สอน จำนวน 6 คน 2) ผลการประเมินการใช้รูปแบบโดยใช้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2557 กับปีการศึกษา 2558 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบจากครูผู้สอนจำนวน 6 คน และประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือจากนักเรียน จำนวน 44 คน รวม 50 คน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนารูปแบบฯ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยจากผลการประเมินรายบุคคลในแต่ละคุณลักษณะในภาพรวมทั้งโรงเรียนที่ได้ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 80 ลงมา โดยสอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง แก้ไขรายการในรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ทุกคนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 44 คน ครู จำนวน 6 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดของโรงเรียน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เพราะเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญให้การสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะ จำนวน 17 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ตามคุณสมบัติที่กำหนด

เครื่องมือวิจัย

1) แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุง 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 4) คู่มือดำเนินงานฯ 5) แบบประเมินคู่มือดำเนินงานฯ 6) แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 7) แบบสอบถามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 8) แบบประเมินความพึงพอใจของครู/นักเรียนโดยปรับรายการปฏิบัติในคู่มือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาเป็นแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 7 คน บันทึกตามประเด็นแล้วสรุป ตอนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบ ใช้การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 10 คน ตอนที่ 3 การทดลองใช้ ประชุมคณะครูและนักเรียนชี้แจงวิธีดำเนินการปฏิบัติและการกรอกข้อมูล ตอนที่ 4 การพัฒนารูปแบบ ใช้แบบสอบถามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน

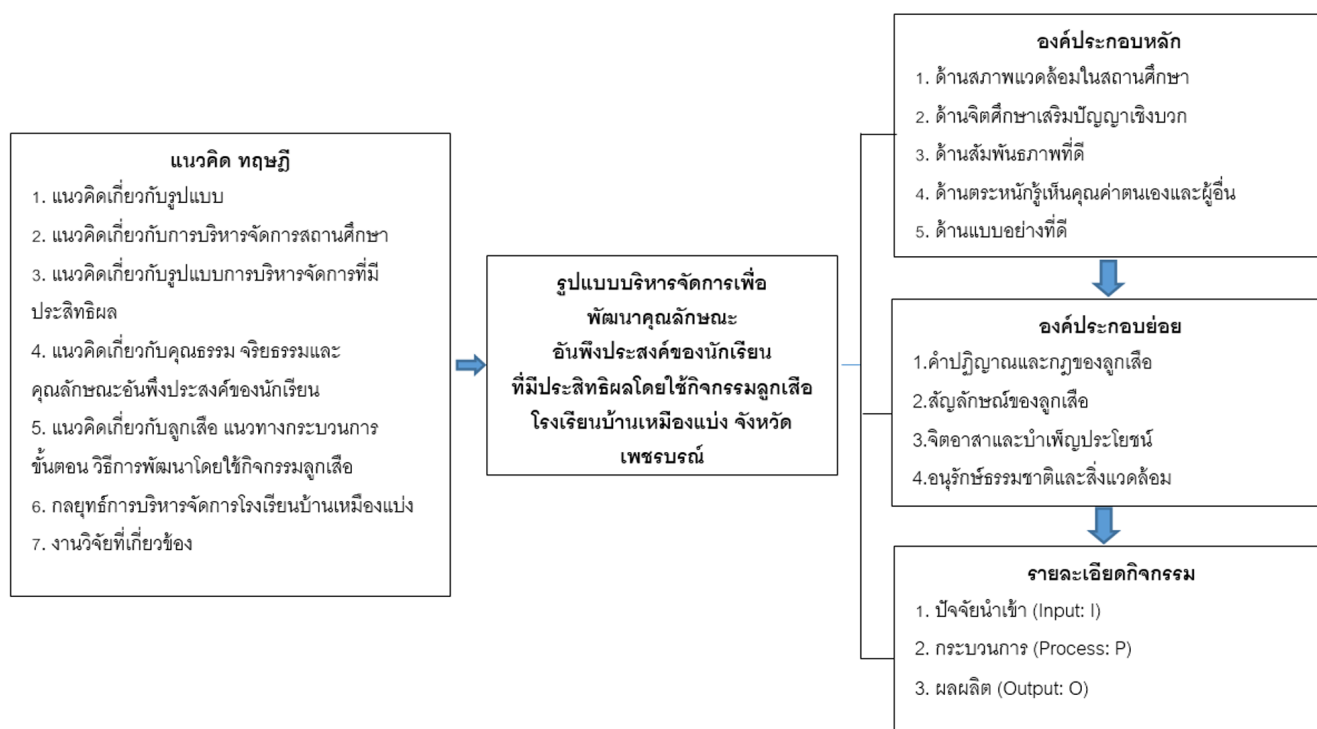
เชิงปริมาณ

1) การประเมินคู่มือและความพึงพอใจ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษางานองค์ประกอบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงคุณภาพ

1) การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ใช้การสังเคราะห์เอกสาร สรุปประเด็น

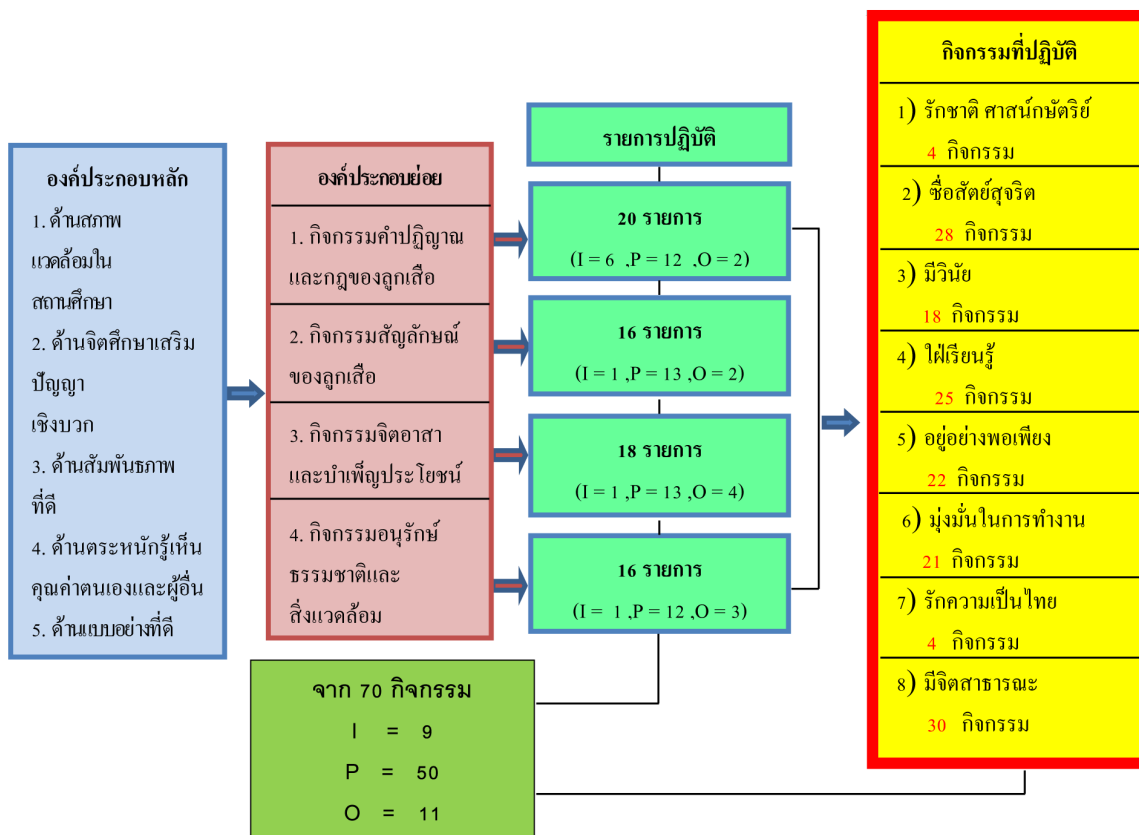
2) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2557 และ 2558 ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

นักเรียนที่มีประสิทธิผลโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง มี 5 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา 2) ด้านจิตศึกษาเสริมปัญญาเชิงบวก 3) ด้านสัมพันธภาพที่ดี 4) ด้านตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น 5) ด้านแบบอย่างที่ดี

2. ผลการสร้างรูปแบบ พบว่ามี 5 องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบย่อย 70 กิจกรรม 147 รายการ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้ลูกเสือได้ร่วมวางแผน ร่วมจัดทำกิจกรรมโดยการปฏิบัติจริงตามฐานการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะอัน

แผนภาพที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ

พึงประสงค์ โดยเน้นความรักชาติ ความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ตามลำดับ ดังภาพที่ 3

3. ผลการทดลองใช้และการประเมินรูปแบบ พบว่า

1) ผลการทดลองใช้รูปแบบในภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบหลัก 2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า 2.1) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2557 กับ ปีการศึกษา 2558 ในภาพรวมทั้งโรงเรียน นักเรียนได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยมเพิ่มขึ้นทุกข้อ ระดับคุณภาพดีลดลงทุกข้อ และระดับคุณภาพผ่านลดลงทุกข้อ สำหรับระดับคุณภาพไม่ผ่านไม่มี 2.2) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบ ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบหลัก 2.3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม

ลูกเสือในภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบหลัก ระดับมาก 2 องค์ประกอบหลัก

4. ผลการพัฒนารูปแบบ พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง แก้ไขรายการในรูปแบบฯ ทั้งสิ้นจำนวน 26 รายการคือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จำนวน 4 รายการ องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านจิตศึกษาเสริมปัญญาเชิงบวก จำนวน 4 รายการ องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านสัมพันธภาพที่ดี จำนวน 4 รายการ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น จำนวน 10 รายการ และองค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านแบบอย่างที่ดี จำนวน 4 รายการ

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบโดยการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญได้องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ด้านจิตศึกษาเสริมปัญญาเชิงบวก ด้านสัมพันธภาพที่ดี ด้านตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น และด้านแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ในการวิจัย แสดงให้เห็นว่า นักวิชาการ นักการศึกษา ตลอดจนผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนในสถานศึกษาทุกคนและใช้เป็นแนวทางสำหรับส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามเป้าหมายและความคาดหวังของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวไว้ว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือต้องดำเนินการตามมาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ชัดเจน จึงทำให้องค์ประกอบของรูปแบบมีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นอย่างดี

2. จากผลการสร้างรูปแบบ พบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ โดยจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ลงความเห็นเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่มีประสิทธิผล โดยใช้กิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ในภาพรวมมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือดำเนินงาน ในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างรูปแบบได้ศึกษาข้อมูลและสภาพปัญหาจากการปฏิบัติงานจริงที่สถานศึกษาของผู้วิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญที่มีผลงานดีเด่นด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตลอดจนเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างหลากหลาย รวมทั้งคำนึงถึงสภาพบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษา ทำให้ได้รูปแบบฯ และคู่มือซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมลูกเสืออย่างเป็นระบบหากนำรูปแบบฯ ไปใช้ผู้เชี่ยวชาญ จึงลงความเห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้ทุกคน

3. จากผลการทดลองใช้และการประเมินรูปแบบ 1) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ในภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่าการดำเนินงานตามรูปแบบฯ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามรูปแบบฯ เป็นไปอย่างมีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน ทั้งปัจจัยที่นำเข้า กระบวนการปฏิบัติงานที่สามารถปฏิบัติจริงได้ ทำให้ครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจได้ง่ายขึ้นและบูรณาการองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและรายการตามรูปแบบ นำไปสู่การปฏิบัติจริงที่เป็นกระบวนการได้อย่างเป็นรูปธรรม ตรงตามสภาพบริบทและความจำเป็นของสถานศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนมีความเข้าใจกิจกรรมปฏิบัติที่กำหนดไว้ในคู่มือดำเนินงานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ลุดวิกวอน เบร์ทาแลนซ์ฟี (Ludwing von Bertalanffy, 1983) กล่าวไว้ว่า ระบบของสถานศึกษาจะพิจารณาถึงปัญหาข้อเท็จจริงที่ว่า สิ่งต่างๆ มีความสัมพันธ์กันและเห็นคุณค่าของการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศ หรือสภาพแวดล้อม การยอมรับในการมองเห็นปัญหาใหม่ๆ ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่ช่วยอธิบายถึงความจำเป็นที่แท้จริงของปัญหาในสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยทุกประเภท และกระบวนการหรือขั้นตอนที่ชัดเจนในการปฏิบัติ โดยมีพื้นฐานของทฤษฎีระบบ ภายใต้เงื่อนไข ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ที่จะส่งผลสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สามารถนำทฤษฎีระบบ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามสภาพและสถานการณ์จริง อย่างหลากหลาย และเกิดผลผลิตตามวัตถุประสงค์ได้ จึงทำให้ผลการทดลองใช้รูปแบบ มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบ 2.1) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2557 กับ ปีการศึกษา 2558 พบว่า ในภาพรวม นักเรียนได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยมเพิ่มขึ้นทุกข้อ ระดับคุณภาพดีลดลงทุกข้อ และระดับคุณภาพผ่านลดลงทุกข้อ สำหรับระดับคุณภาพไม่ผ่านไม่มี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการฯ ที่สร้างขึ้นมีองค์ประกอบและแนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 8 ประการ ตามสภาพและบริบทของโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์พาคล้ายกุล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประณการศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งมีแนวทางพัฒนาโดยผู้บริหารและครูผู้สอนดำเนินการ ดังนี้ 1) ร่วมประชุมวางแผนงานโครงการและจัดทำแผนพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 2) ศึกษาและทำความเข้าใจการบริหารงานลูกเสือตามระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติ 3) ร่วมกำหนดแนวทางพัฒนางานลูกเสือร่วมกัน 4) การออกแบบกิจกรรมฝึกที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) จัดปฏิทินการนิเทศกิจกรรมอย่างเป็นระบบ 6) นิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบข้อบกพร่องให้แก้ไขทันที 7) ให้ความรู้ กำลังใจซึ่งกันและกัน 8) ร่วมประเมินผลงานและภาคภูมิใจร่วมกัน ผลการวิจัยจึงทำให้นักเรียนได้ระดับคุณภาพดีเยี่ยมเพิ่มขึ้นทุกข้อ 2.2) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบ พบว่า ในภาพรวม ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุดทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน โดยการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี มีความรัก ความผูกพันต่อกัน เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้อื่น เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น ส่งผลถึงบรรยากาศในการทำงานที่ดีร่วมกันสนองต่อความต้องการของนักเรียน ประกอบกับมีความเข้าใจหลักการและวิธีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประสานงานและทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ดำรัสวิทย์ ปทุมมาศ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า มีการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือตามขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กโดยการจัดกิจกรรมลูกเสือแบ่งในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และมีผลงานดีเด่นด้านลูกเสือนั้น สถานศึกษามีความพร้อม แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีแผนงานโครงการ ที่ชัดเจน มีทรัพยากรและงบประมาณเพียงพอ 2) ด้านบุคลากร ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลูกเสือ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีแผนจัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีฐานการเรียนรู้ลูกเสือ ในสถานศึกษา และ 4) ด้านสถานที่ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัย

ธรรมชาติ ผลการวิจัยจึงทำให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด 2.3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือตามรูปแบบ พบว่า ในภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมลูกเสือของครูผู้สอนมีความน่าสนใจ มีสื่ออุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ รวมถึงฐานการเรียนรู้ที่หลากหลายนักเรียนจึงมีความกระตือรือร้น อยากเรียนรู้และปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ได้ร่วมกิจกรรม อย่างสนุกสนานและมีความสุขทุกครั้งที่มีการเรียนลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับไกรทอง โสมศรี (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักเรียน พบว่า การทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม สำหรับนักเรียนทำให้ปรับตัวกิจกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร หลังใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมสูงกว่าก่อนใช้ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิม อันเป็นผลมาจากการใช้สื่อนวัตกรรมและวิธีการของครูผู้สอน และสอดคล้องกับ ซีสอว์และแวนเคลฟ (Sesow and Vancleaf, 1988) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนวิชาสังคมศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีที่เมือง ซิกาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การจัดทำแผนการสอนวิชาสังคมศึกษาจะทำให้เกิดผลดีต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติตนอย่างจริงจังด้านความรับผิดชอบ ฝึกพฤติกรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยให้เด็กเหล่านั้นเข้าร่วมกิจกรรม ทางมิติสัมพันธ์กับสังคมรอบตัว คือกิจกรรมลูกเสืออันเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดคุณลักษณะที่ดีดังกล่าว มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่ ให้ได้ทำกิจกรรมประชาธิปไตยทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น เช่น การเดินสวนสนาม ระเบียบแถว การท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การทำงานเป็นระบบหมู่ การทำความเคารพ การฝึกภาวะผู้นำและผู้ตาม การให้บริการผู้อื่น รวมถึงการดูแลตนเองและผู้อื่น โดยผู้บริหารและครูผู้สอนต้องยอมรับว่าเด็กที่อยู่ระบบโรงเรียนต้องการกิจกรรมรูปแบบใดแล้วสนองตอบของพวกเขา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายด้านคุณลักษณะและการเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งกิจกรรมลูกเสือมีส่วน

ช่วยให้เกิดคุณลักษณะเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนมีความสนุก และพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ผลการวิจัยจึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ระดับมากที่สุด

4. จากผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง แก่ไขรายการตามรูปแบบฯ บางรายการที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป ทั้งสิ้นจำนวน 26 รายการโดยรายการที่ปรับปรุงมากที่สุดคือ องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น จำนวน 10 รายการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตระหนักรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น เป็นการรู้จักตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อย และประเมินตนเองตามสภาพจริงการจัดอารมณ์ของตนเอง การเคารพตนเอง เคารพผู้อื่น การให้อภัย การยอมรับและการเห็นคุณค่าของผู้อื่นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากภายใน ซึ่งควรปลูกฝังและฝึกปฏิบัติบ่อยๆ จนกลายเป็นวิถีที่ดำรงมามีชีวิตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญอย่างมาก อันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ เรวณัน วัฒนไชย (2552) กล่าวไว้ว่า การตระหนักรู้มีความสำคัญหลายประการที่ทำให้บุคคลมีความสุขในการดำรงชีวิต สามารถจัดการกับอารมณ์ความเครียดของตนเอง ประเมินตนเองและผู้อื่นด้วยความยุติธรรมและทำให้งานประสบผลสำเร็จได้ดี ดังนี้ 1) ทำให้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ยอมรับในความผิดพลาดเสมอ 2) ทำให้มีการปรับปรุงตนเองด้วยความสมัครใจ เกิดจากปัญญาภายในของตน 3) สามารถดึงเอาพลังแห่งศักยภาพของตนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตรได้ 4) ทำให้มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่รักแก่บุคคลทั่วไปและทำให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันในการะกิจกรงาน 5) ทำให้มีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่การงาน และการดำรงชีวิต 6) เกิดความรัก ความผูกพัน มีเมตตาริจิตช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงาน จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นความสำคัญ และได้ให้ข้อเสนอแนะจำนวนรายการมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถประยุกต์ใช้คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ เป็นเครื่องมือและเป็นกลไกในการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด ให้ตระหนัก เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการพัฒนางานตามบทบาทหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ นี้ไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ โดยให้ครูผู้สอนและบุคลากรมีส่วนร่วมในการสังเคราะห์รายละเอียดขององค์ประกอบและรายการตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งดำเนินการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการใช้ปฏิบัติงานจริง แล้วปรับใช้ในการส่งเสริมจุดเด่น พัฒนาจุดด้อยของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะองค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบ ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครอง และชุมชนสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบฯ นี้ในการสนับสนุนช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะ เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรฯ กำหนดได้อีกทางหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงเทคนิควิธีการบริหารจัดการรูปแบบให้ประสบความสำเร็จสูงสุดว่ามีเทคนิควิธีการในการบริหารจัดการแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ อย่างไร ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์มากที่สุดในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

2.2 การศึกษารูปแบบในครั้งนี้ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นลูกเสือสำรองและลูกเสือสามัญเท่านั้นการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือในระดับที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไกรทอง โสมศรี. 2555. การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดำรัสวิทย์ ปทุมมาศ. 2555. ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- พระครูประโชติ จันทวิมล. 2555. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศทอวังนนทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พรทิพย์พา คล้ายกมล. 2554. แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, (20), หนึ่ง-หนึ่ง.

- โรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง. 2557. รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่งปีการศึกษา 2557. เพชรบูรณ์: อัดสำเนา.
- เรวัตน์ วัฒนไชย. 2552. ความตระหนักในคุณค่าแห่งตน. กาฬสินธุ์: เขาพระอินทร์.
- วิเชียร ไชยบัง. 2558. จิตศึกษากับการพัฒนาปัญญาภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: โรงเรียนนอกกะลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. มาตรการและแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- Bertalanffy, L.V. 1983. *The Humanistic concern of General System Theory*. University Press of Colorado.
- Sesow, F.W. and Vancleaf, 1988. *Social Studies and Youth Organizations : Partners in the Development of Civic Responsibility and Action*. Chicago: Based on a Paper Presented at a Meeting of the National Council for The Social Studies.

ดร.อิทธินันท์ ยายอด

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร ระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร และระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหมืองแบ่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์